

Motion till riksdagen 2021/22:834

av Anders Österberg m.fl. (S, -)

Förbud mot vinstuttag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om offentlig styrning av välfärdsverksamheterna och förbud mot vinstuttag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Välfärden ska vara generell, öppen för alla, behovsstyrd och skattefinansierad samt hålla god kvalitet. Våra gemensamma skattepengar ska gå till att göra skolan, vården och omsorgen bättre, inte till att berika ägarna. Välfärden ska regleras av det offentliga och vara under demokratisk kontroll och insyn. De marknadsexperiment som genomförts i välfärden har gjort det svårare för politiken att styra.

Skolan ska vara likvärdig och kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar, det framgår av skollagen. Samhället har ett ansvar att ge varje barn goda förutsättningar i livet och en likvärdig skola är helt avgörande för att nå dit. Trots det har svensk skola blivit en marknad där vi ser hur vinstjakt dränerar offentliga resurser, förtar fokus från barnens kunskapsutveckling och bidrar till att öka klyftorna mellan skolor och elever. Svensk skola är idag unik i fråga om att tillåta vinstutdelning av offentliga medel. Vinstjakten skapar incitament för glädjebetyg, sänkt lärartäthet och segregation.

En lagstiftning bör tas fram som omöjliggör vinstuttag ur skolan. Lagstiftningen ska ändras så att de skattemedel som vi gemensamt investerar i skolan också går till skolan och så att alla elevers skolgång säkras. Elever ska kunna välja skola, men skolor ska inte kunna välja elever. Idéburna friskolor ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att driva skolor, givet att de uppnår kvalitetskraven.

Olämpliga aktörer ska inte få ta hand om våra barn och unga. Ägar- och ledningsprövningen ska skärpas så att skolor vare sig kan drivas av eller ta emot resurser från aktörer med kopplingar till kriminalitet eller extremism.

De privatiseringsreformer som gjorts de senaste decennierna har lett till en ojämlik fördelning av vård, mellan stad och land och mellan olika grupper i samhället.

Marknadskrafterna har fått stort spelrum i vården och tanken om att marknadslösningar skulle leda till förbättringar har istället inneburit att mångfalden i vården hotas av ett fåtal stora koncerner, att vårdpersonalen tvingas ägna allt mer tid åt administration och att kostnaderna ökar. På samma sätt har privat driven äldreomsorg lägre bemanning och otryggare anställningar för personalen. Direkta fuskföretag har avslöjats i hemtjänsten. Det drabbar omsorgen om våra äldre.

Att få vård utifrån sina behov – inte utifrån möjligheten att betala för sig – är grundläggande för ett samhälle som respekterar allas lika värde. Därför bör regeringen återkomma med förslag och åtgärder för att förhindra kommersialisering och marknadsstyrning av vården. Offentligt drivna akutsjukhus ska inte kunna säljas eller privatiseras. Detta bör lagregleras.

Om svensk välfärd återigen ska kunna ha fullt fokus på god kvalitet och likvärdighet för alla måste våra gemensamma skattepengar gå till att göra skolan, vården och omsorgen bättre och inte till att berika ägarna.

Anders Österberg (S)

Amineh Kakabaveh (-)

Annelie Karlsson (S)